

та, йер олар аз болган буса, олобизиле туюбуз булан да алып алажак өдик. Умун гысыларыгыз чн яман туюл.

Тюз. Тек катарышлы тагын кичикликтеги таму-тумдан тайдырмакта икканлык болса, олар дагы да

Орта гысапта гыал нечикдир?

Бютюрроссия социалист ярышда кызынган гөрмекли натикаларыбыз учун он экинчи бешиллыктын уячончо Дылында бизин совхоз РСФСР-ни Министрлер Советини ва ИПСИ-ни гөчюнчю Кызыл байрагы булан сапгатылан-ды. Ортак чалышынун натикасында пачалыктыга гез алыга тутулган 3247 тоннаны оруна 3726 тонна оор сан жылы юзюм сатмакта болдук. Хозяйствону ишчилери болдурган юзюмю гыар центнери совхозга 33,3 ма-патта токтады. Умун кый-те 622 минг манат таза ха-йыр алынды.

Тетген йыл?

Тетген йылгы гысыл-терибиз де тергевно тарта. Айтганым, юзюмлюкери-бизин гыар гектарындан план булан белгиленген 74 цент-нерни ерине 87 центнер тую-шюм алынды. Пачалыктыга 4 минг тонна оор сан жылы юзюм сатылды. Шо план бу-лан токташдырылганындан 758 тоннага кеп.

Мадар.

Озокда. Белгиле-нинде бир салкын юзюмю артык осырмек де тынч иш туюл. Гыар гюнлер бу-лан борланы арасында ай-ланганлар шону ахтигин ишме биле. Тек биз буса тую-шюм учун тегулген кыйын-ны гыар заман да тийишли даражада кыйматлап бажар-

тавуш береги кабиналары ал-дында оза гезигин кыраула-лап токтайлар. Неге туюл. Кабинага кирген адам, чы-гып битмей, узак кыла. Очереди токтаган тышда гылар да шо заманын ичин-де алкымайлар: бюллетен-деги азыманы тергевно гы-ден гечире, бир-бирине ону-муну сорап. Сабурлук этмей, шо ерине озылер ушатмайган кандидатланы фамилияларын бузагынлар да бар.

«Днепр» бирлешивде бөлюкю начальниги Б. Алып кыаче — участка комиссия председатели. Ону агына сораптар булан телегенлер бир аз сейр болганда:

Сайлаулар башланган-

Гысыл, юртулакта инамлы ишмеге кюрчю бар.

Инамлы кюрчю болган чакты, айтган сөзюнг де яхшы тутула, якычларын да кеп бола. Бизин ишбизде буса шо — инг де агыамит-лы зат.

Халкны ишге кюр-шаву нечикдир?

80 процентте етише. Кыставулау вакыттерде бир-еки узырюлю гишлер туюл, ишден кыалмай.

Бугюнлерде не булан машгулсуз?

Чакты гыар онгайлы мюглетинден пайдаланып, борланы артык бутакла-рын гесив, сыдра араларын сюрюв, шпалерлени ярашды-рын узатыла. Икканлык бол-гандок суз да салына. Юзюмлюкени туюшюм кый-тарылгандан берли 165 гек-тары суггарылган, 335 гек-таргы минерал кюлевючлер де себилген.

Яхшы ишлейгенлени эсгерип боламысыз?

Озокда боламан. Ме-ханизаторлардан Агымат Ра-баданов, Жабрайыл Маликов, Кызымбек Шагбанов елдан-лар шолалардан гысаплана. Олар гюнлюк нормаларын гыар гезик артык этип кюте. Сав-лай коллектив 524 гектарда-гы юзюмлюктеге кыулук эте. Шоланы 460 гектары туюшюм бере. Гыар гектардан бу йыл 100 центнер туюшюм алма хыялыбыз бар.

А. СЕИДАЛИЕВ.

тавуш береги кабиналары ал-дында оза гезигин кыраула-лап токтайлар. Неге туюл. Кабинага кирген адам, чы-гып битмей, узак кыла. Очереди токтаган тышда гылар да шо заманын ичин-де алкымайлар: бюллетен-деги азыманы тергевно гы-ден гечире, бир-бирине ону-муну сорап. Сабурлук этмей, шо ерине озылер ушатмайган кандидатланы фамилияларын бузагынлар да бар.

«Днепр» бирлешивде бөлюкю начальниги Б. Алып кыаче — участка комиссия председатели. Ону агына сораптар булан телегенлер бир аз сейр болганда:

Сайлаулар башланган-

Гысыл, юртулакта инамлы ишмеге кюрчю бар.

Инамлы кюрчю болган чакты, айтган сөзюнг де яхшы тутула, якычларын да кеп бола. Бизин ишбизде буса шо — инг де агыамит-лы зат.

Халкны ишге кюр-шаву нечикдир?

80 процентте етише. Кыставулау вакыттерде бир-еки узырюлю гишлер туюл, ишден кыалмай.

Бугюнлерде не булан машгулсуз?

Чакты гыар онгайлы мюглетинден пайдаланып, борланы артык бутакла-рын гесив, сыдра араларын сюрюв, шпалерлени ярашды-рын узатыла. Икканлык бол-гандок суз да салына. Юзюмлюкени туюшюм кый-тарылгандан берли 165 гек-тары суггарылган, 335 гек-таргы минерал кюлевючлер де себилген.

Яхшы ишлейгенлени эсгерип боламысыз?

Озокда боламан. Ме-ханизаторлардан Агымат Ра-баданов, Жабрайыл Маликов, Кызымбек Шагбанов елдан-лар шолалардан гысаплана. Олар гюнлюк нормаларын гыар гезик артык этип кюте. Сав-лай коллектив 524 гектарда-гы юзюмлюктеге кыулук эте. Шоланы 460 гектары туюшюм бере. Гыар гектардан бу йыл 100 центнер туюшюм алма хыялыбыз бар.

А. СЕИДАЛИЕВ.

тавуш береги кабиналары ал-дында оза гезигин кыраула-лап токтайлар. Неге туюл. Кабинага кирген адам, чы-гып битмей, узак кыла. Очереди токтаган тышда гылар да шо заманын ичин-де алкымайлар: бюллетен-деги азыманы тергевно гы-ден гечире, бир-бирине ону-муну сорап. Сабурлук этмей, шо ерине озылер ушатмайган кандидатланы фамилияларын бузагынлар да бар.

«Днепр» бирлешивде бөлюкю начальниги Б. Алып кыаче — участка комиссия председатели. Ону агына сораптар булан телегенлер бир аз сейр болганда:

Сайлаулар башланган-

Гысыл, юртулакта инамлы ишмеге кюрчю бар.

Инамлы кюрчю болган чакты, айтган сөзюнг де яхшы тутула, якычларын да кеп бола. Бизин ишбизде буса шо — инг де агыамит-лы зат.

Халкны ишге кюр-шаву нечикдир?

80 процентте етише. Кыставулау вакыттерде бир-еки узырюлю гишлер туюл, ишден кыалмай.

Бугюнлерде не булан машгулсуз?

Чакты гыар онгайлы мюглетинден пайдаланып, борланы артык бутакла-рын гесив, сыдра араларын сюрюв, шпалерлени ярашды-рын узатыла. Икканлык бол-гандок суз да салына. Юзюмлюкени туюшюм кый-тарылгандан берли 165 гек-тары суггарылган, 335 гек-таргы минерал кюлевючлер де себилген.

Яхшы ишлейгенлени эсгерип боламысыз?

Озокда боламан. Ме-ханизаторлардан Агымат Ра-баданов, Жабрайыл Маликов, Кызымбек Шагбанов елдан-лар шолалардан гысаплана. Олар гюнлюк нормаларын гыар гезик артык этип кюте. Сав-лай коллектив 524 гектарда-гы юзюмлюктеге кыулук эте. Шоланы 460 гектары туюшюм бере. Гыар гектардан бу йыл 100 центнер туюшюм алма хыялыбыз бар.

А. СЕИДАЛИЕВ.

тавуш береги кабиналары ал-дында оза гезигин кыраула-лап токтайлар. Неге туюл. Кабинага кирген адам, чы-гып битмей, узак кыла. Очереди токтаган тышда гылар да шо заманын ичин-де алкымайлар: бюллетен-деги азыманы тергевно гы-ден гечире, бир-бирине ону-муну сорап. Сабурлук этмей, шо ерине озылер ушатмайган кандидатланы фамилияларын бузагынлар да бар.

«Днепр» бирлешивде бөлюкю начальниги Б. Алып кыаче — участка комиссия председатели. Ону агына сораптар булан телегенлер бир аз сейр болганда:

Сайлаулар башланган-

Гысыл, юртулакта инамлы ишмеге кюрчю бар.

Инамлы кюрчю болган чакты, айтган сөзюнг де яхшы тутула, якычларын да кеп бола. Бизин ишбизде буса шо — инг де агыамит-лы зат.

Халкны ишге кюр-шаву нечикдир?

80 процентте етише. Кыставулау вакыттерде бир-еки узырюлю гишлер туюл, ишден кыалмай.

Бугюнлерде не булан машгулсуз?

Чакты гыар онгайлы мюглетинден пайдаланып, борланы артык бутакла-рын гесив, сыдра араларын сюрюв, шпалерлени ярашды-рын узатыла. Икканлык бол-гандок суз да салына. Юзюмлюкени туюшюм кый-тарылгандан берли 165 гек-тары суггарылган, 335 гек-таргы минерал кюлевючлер де себилген.

Яхшы ишлейгенлени эсгерип боламысыз?

Озокда боламан. Ме-ханизаторлардан Агымат Ра-баданов, Жабрайыл Маликов, Кызымбек Шагбанов елдан-лар шолалардан гысаплана. Олар гюнлюк нормаларын гыар гезик артык этип кюте. Сав-лай коллектив 524 гектарда-гы юзюмлюктеге кыулук эте. Шоланы 460 гектары туюшюм бере. Гыар гектардан бу йыл 100 центнер туюшюм алма хыялыбыз бар.

А. СЕИДАЛИЕВ.

тавуш береги кабиналары ал-дында оза гезигин кыраула-лап токтайлар. Неге туюл. Кабинага кирген адам, чы-гып битмей, узак кыла. Очереди токтаган тышда гылар да шо заманын ичин-де алкымайлар: бюллетен-деги азыманы тергевно гы-ден гечире, бир-бирине ону-муну сорап. Сабурлук этмей, шо ерине озылер ушатмайган кандидатланы фамилияларын бузагынлар да бар.

«Днепр» бирлешивде бөлюкю начальниги Б. Алып кыаче — участка комиссия председатели. Ону агына сораптар булан телегенлер бир аз сейр болганда:

Сайлаулар башланган-

Гысыл, юртулакта инамлы ишмеге кюрчю бар.

Инамлы кюрчю болган чакты, айтган сөзюнг де яхшы тутула, якычларын да кеп бола. Бизин ишбизде буса шо — инг де агыамит-лы зат.

Халкны ишге кюр-шаву нечикдир?

80 процентте етише. Кыставулау вакыттерде бир-еки узырюлю гишлер туюл, ишден кыалмай.

Бугюнлерде не булан машгулсуз?

Чакты гыар онгайлы мюглетинден пайдаланып, борланы артык бутакла-рын гесив, сыдра араларын сюрюв, шпалерлени ярашды-рын узатыла. Икканлык бол-гандок суз да салына. Юзюмлюкени туюшюм кый-тарылгандан берли 165 гек-тары суггарылган, 335 гек-таргы минерал кюлевючлер де себилген.

Яхшы ишлейгенлени эсгерип боламысыз?

Озокда боламан. Ме-ханизаторлардан Агымат Ра-баданов, Жабрайыл Маликов, Кызымбек Шагбанов елдан-лар шолалардан гысаплана. Олар гюнлюк нормаларын гыар гезик артык этип кюте. Сав-лай коллектив 524 гектарда-гы юзюмлюктеге кыулук эте. Шоланы 460 гектары туюшюм бере. Гыар гектардан бу йыл 100 центнер туюшюм алма хыялыбыз бар.

А. СЕИДАЛИЕВ.

тавуш береги кабиналары ал-дында оза гезигин кыраула-лап токтайлар. Неге туюл. Кабинага кирген адам, чы-гып битмей, узак кыла. Очереди токтаган тышда гылар да шо заманын ичин-де алкымайлар: бюллетен-деги азыманы тергевно гы-ден гечире, бир-бирине ону-муну сорап. Сабурлук этмей, шо ерине озылер ушатмайган кандидатланы фамилияларын бузагынлар да бар.

«Днепр» бирлешивде бөлюкю начальниги Б. Алып кыаче — участка комиссия председатели. Ону агына сораптар булан телегенлер бир аз сейр болганда:

Сайлаулар башланган-

Гысыл, юртулакта инамлы ишмеге кюрчю бар.

Инамлы кюрчю болган чакты, айтган сөзюнг де яхшы тутула, якычларын да кеп бола. Бизин ишбизде буса шо — инг де агыамит-лы зат.

Халкны ишге кюр-шаву нечикдир?

80 процентте етише. Кыставулау вакыттерде бир-еки узырюлю гишлер туюл, ишден кыалмай.

Бугюнлерде не булан машгулсуз?

Чакты гыар онгайлы мюглетинден пайдаланып, борланы артык бутакла-рын гесив, сыдра араларын сюрюв, шпалерлени ярашды-рын узатыла. Икканлык бол-гандок суз да салына. Юзюмлюкени туюшюм кый-тарылгандан берли 165 гек-тары суггарылган, 335 гек-таргы минерал кюлевючлер де себилген.

Яхшы ишлейгенлени эсгерип боламысыз?

Озокда боламан. Ме-ханизаторлардан Агымат Ра-баданов, Жабрайыл Маликов, Кызымбек Шагбанов елдан-лар шолалардан гысаплана. Олар гюнлюк нормаларын гыар гезик артык этип кюте. Сав-лай коллектив 524 гектарда-гы юзюмлюктеге кыулук эте. Шоланы 460 гектары туюшюм бере. Гыар гектардан бу йыл 100 центнер туюшюм алма хыялыбыз бар.

А. СЕИДАЛИЕВ.

ДЕМОКРАТИЯНЫ ГЕРТИ ДАРСЫ

Кюркмаскыаладагы кул-туда уйюно ичи байрамча бе-зендирилген. Музыканы шат сеси сайлаулакта гелегенлени гөнгюне гөнгюл кыоша. Вугюн олар юрт ва район Советле-ни, ДАССР-ни ва РСФСР-ни халк депутатлары этип озыле-ни инамлы адамларын сайла-жак. Юрт Советден тутуп, РСФСР-те ерли гыар кандидат-гы алытернатива салынган. Шолай болган заманда, гер-тилей де, сайлаулакта юре-ги танглайган, инанаган, кыйынны-тынчын англар де-ген, сөз булан да, иши булан да озылени ихтиярларын як-лажак депутатны сайламакта толу икканлыгы бар.

Эртен сагыат 7 бите туруп, биринчи сайлаулар гелме-ге башлады. Муна, юрта ин-де гююрметли тамаза, озыюне 80 йылга ювук болаган Агав Азиев, пенсионерлер Аселдер Гезелханов, Абдул-кы

дир Асабов ва башгалары би-ринчилерден болуп тавуш бе-ре. Олар, озокда, барысы да дегенлей, «Марковский» сов-хозну баш зоотехниги ДАССР-ге халк депутатта кандидат Магмамат Яхьяевге тавуш берди. Юрт ва район Советле-ге оланы озылени айрыча кан-дидатлары бар. РСФСР-ге халк депутатланы сай-лайганда бир аз ойлашма туюшю. Милли-территория ва территория округлардан 11 адам гөрсетилген. Шолардан экисин сайламакта ончакты тынч масала туюл. Барысы да дегенлейин, депутат болма-гы тийишли адамлар. Халк-ны гыайын өтер деген, инамлы ларын сайламакта герек. Тек кеплери «Жислан» деген Ма-гачкыала шагьардагы коопе-ративни председатели Жала-луддин Зайырбековга тавуш берелер.

Сайлаулар кырумуу оысюн

ушун Кюркмаскыаладагы 109 номерли округ сайлау ко-миссияны ихтиярны совхоз айрыча машин гөрсеткен эди. Сайлау комиссияны председа-тели Дадаш Бамматов сайлау-чулар сайлаулакта гелип бол-майган: кыотанларда, ферма-ларда, темир ел перезде, Агачавулада ишайганлакта сайлау комиссияны членлерин ден айрыча адамлар йибери-п, тавушларын алып гелди. Сай-лаулакта тавуш бермеге гелме болмайган кыартланы ва а-руйган адамланы гыайы да алданок этилген.

Эртен сагыат 10-гыа таба сайлаучуланы яртысында да кыотайны озылени тавушларын берип битди. Юрт ва район Со-ветлеге, ДАССР-ге ва РСФСР-ге халк депутат этип кимни сайлаганы узак кыалмай бел-гиле болажак.

Ж. ЗАНАВОВ, хас мухбирибиз.

Оыз мухбирибиз Д. Жаватханов Бабаюрт райондан билдире

Кыулукларыгыз нечик кютюле?

Шо сорапну биз ардагы нактаде кеп эштитебиз. Амма, ишirme негер тарык, огыар алынаган жанап кёбюсю ге-энклерде рази кыалдырмай. Ону себеплери кыйлы бар. Буса да, ардагы нактаде партия ва совет гыкуумат халкны талапларын толу кюйде кютюнге бакыдыра-ган тергеп суюлформей бормай.

Эсгерилген масаланы Ба-баюрт районда чечилген кюю нечикдир, халкны талап-ларын кютюнде ерли партия ва

совет кыруумланы кыошуму рази өтер йимикми?

Ардагы гюнлерде биз ишни гыакыкыатын ахтарып, халкылары талапларын кюте-ген Бабаюрт район производ-ство бирлешивню ишлери бу-лан таныш болдук.

Бизин коллектив, — деди бирлешивню экономисти Прайсыанат Далгатов, — елугаган четимликтеге де кыарамайлы, алда токтаган борчланы намусу булан кю-ме гыаракат өте. — Отыген йыл план булан токташды-рылган 270 минг манатны оруна 271 минг манатны кыдарында кыулуклар кю-тюлген.

Озокда, етишилген нати-

жалар булан бизин бирлешив-ню коллектив рази туюл. Ишбизини заманы талап-ларына кыйышылу кюме кыаст өтебиз. Йилны бирин-чи айыны планы да толту-рулган. Халктыга белгиле-геннинден өсе 300 манатны кыдарында кыулуклар ар-тык кютюлген.

Уылкыбизде болуп тураган яхшы алышынылар ерли партия ва совет кыруумланы тармакны ишине тергевно ардырма борчул өте.

Янгы устаканалар

Буссагыатгы вакытте халкылары талапларын кютю-ген Бабаюрт район произ-

водство бирлешивню коллек-тивни загыматчылары аслу галда 17 тюрлю кыулугун кюте. Демек, ардагы вакы-тинин ичинде кютюлеген кыул-укылары янгы журалары кыошулган.

Гыали-гыалилерде район центра эки янгы устакана ачылган. Шоланы бирсин-де сынаву, уста Кырбан Рабаданов ювелир кыулук-лары кюте. Экин бабаюртлу-лакта багылы металдан эти-леген малланы ярашдырмак учун республиканы тахша-гыарына, Хасавюртга барма туюмлей.

Оызге ерлерде йимик, Ба-баюртда ва районну юртра-рында да машинлени санау

артып тербей. Бирлешивню елбашчылары озылени машин-лери барланы да гыайын өте. Шо муратда район центра автомашиняге чехоллар тиге-ген устакана ачылган. Ма-шинлени есилерин уста Гы-жи Абдуллаев иликылы кюй-де кыаршылай.

Эки де устакананы коллек-тивни алданок гысаплагыа гере айда орта гысапта 600 манатга ювук кыулукла-ны кютежес.

Чара гөрме туюше

Районда загыматчылары та-лапларын кютюнге тергеп артган буса да, бир-бир юртарда агыамитлы маса-

ланы чечилген кюю бирдок-да рази өтмей. Мисал учун Уцумюрт, Янгы Коса, Янгы Кора юртарда халкылары талапларын кютеген устакана-лар ишлемей.

Халкылары талапларын кютеген район производ-ство бирлешивде бизге берген маълуматлакта гере, гетген йыл районну гыар загыматчы-сына 9 манатдан кыотай ак-чаны кыдарында кыулук-лар кютюлген. Шо натижа пландан артык буса да, ай-ры-айры юртарда адамлар талап өтеген устаканалар иш-лей болган буса, гысыллер дагы да яхшы болур эди.

Бу ишге ерли совхозланы, колхозланы елбашчылары да саламат кыошумун болдурма

болаганын айтма туюше. Тек гыалиге эсгерилген ва башгыа юртарда биналар ёк саялы, устаканалар ишлемей.

Район центра да усталар ёк экенге гере, холодильник-лени ярашдырган, янгы аяк гийимлер тигеген, па-рикмахерскийни кыатынгиши-лер учун салону ишлемей. Кыдрлар булангы масала-ны чечинде бирлешивню ел-башчыларына алгасавлу ча-ралар гөрме туюше.

Алдынлы коллектив

Халкылары талапларын кю-теген район производств

бирлешивде озыюне Айшат Моллаева елбашчылык өте-ген тигив цехни коллективни де уылго гысапта эсгерме ярай. Сыкылашган коллек-тив айлык, кварталлык планларын низамлы кюйде толтура геле. Январь айны планын да тигивчюлер 102 процентте толтурган. Тигив цехде загымат тегеген 15 де устаны касбу даражасы бир йимик туюл буса да, сына-ву тигивчюлер бизилерин ишюбрюмдеге уйрете, закар-ланы оор сан ины булан кюме кыаст өте.

ТОЛУ АСУВ БЕРМЕЙ

Экономикасы йыл сайын бөклөшө бараган хозйстволары арастында Хасанюрт районда «Османюрт» совхозну да эсгертелер. Гетген йыл ошолчулар учун четим гөлсө да, коллектив пачалыкыгыз памидор тапшурувну планын артым этип толтурду. Совхоз йыллы нәтижеларына гөре 240 минг манат хайыр алган.

Етишилген гысыллени дагы да яхшылашдырма бажарылмаймы, гелилени кьадарын артдырма османюртлуаны имканлыклары бармы? Шолагыз жаваплар ахтарып, бугюнлерде совхозну озыюнда де болдук.

Совхозда аслу тармак ошолчулук болган сонг, шотлар тергев де тийишли даражада болма гереклиги англашылды. Бу йыл хозйствону коллектив пачалыкыгыз 4550 тонна ошолчулар сатма герек. Санап аслам буса да, османюртчулар учун шо кьадардагы продукцияны болдурув гьали арагыз салынган мастьала туюлду. Алдагы йыллыны эсге аласа, коллектив дагы да кеп продукция болдурган ва ону пачалыкыгыз тапшурма болган.

Совхозну ёлбашчылары, спешалистлери, ишчилери булангы лактырлап белгиле бодганы йимик, коллектив дагы да гермекли натижалагыз етишме умут өте. Умутларын олар янгыз ойлари булан туюлду, герюлеген чаралар булан да байлай. Энин хозйствода 7 бригада ошолчулар ошолчулар булан машгул болажак. Хозйствону шартларында патисон токташдырылган кьадардагы туюшюню бермей. Шо саялы район кьурумлары таклифине гөре, мунда бу йыл бурч, баклажан ошолчулар тергев артажак. Ошолчулар ичинде, ошолчулар, гермекли ер памидор алда йимик гьали де тутажак.

Загыматны кьурувну мастьалалары да ойлалашылды. Хозйствода агьлю эвенолар яхшы сынап топлаган, бригада подряд береген кьайтарыш да яман туюлду. Энин бир эвено 5 йылгыз совхозну администратциясы булай ижара аралыкылары дьгьарын байлаган.

Памидор ва башгыз ошолчулар ошолчуларде совхозда кьолгуч гьали де кеп кьоллана буса да, йыл сайын авур ишлени кьютюнде техниканы кьоллап арта бара. Юрт хозйстводо машинлер болган чакы агротехника талапчалы кьютюнде машгул болса, продукцияны озыюне токташгыз багыасын тебен туюшюме бажарылаганын, мунда билмей туюлду. Буссагыгыз вагьтиде совхозну 35 трактору, 15 автомашини, 3 комбайны ва кеп озыюне туюлду тиркев алатлары бар.

Хозйствону механизаторлары техниканы ярашдырувну чалт кьютюде юрте. Тек тракторлары ва машинлени сезонгыз гьазирледе кемчиликлер де ёлугыз. Февраль айны туманлы ва сувук туюлдулеринде де механизаторлар, тийишли шартлар болдурулмагьаны саялы, техниканы

ачык кьекню туюнде ярашдырма борчлу болган. Трактористлер ва шофёрлар четимликде загьмат тегегени саялы, биз совхозну директору ну борчларын кьютеген Н. Темировгыз: «Балики, хозйстводагыз юрт хозйстводо техниканы тарык туюлду?» — деп сорап кьарадык.

Неге тарык болмай, — деп, ол шоосагыз жавапланды, — биз чи гьар йыл ошолчулукда пайдаландырмак учун хоншу юртлардан ва хозйстволардан, дагы затны айтмагыз, 10 минг тоннагыз ювук ерли кьютюлеуочлер ташыбиз. Топуракылары дагыбисин артдыра турмаса, белгилеген кьадарда ошолчулар болдурма бажарылмас...

Совхозну ёлбашчысы ортак ишге механизаторлар этеген кьошумну билегени яхшы. Бизге ону булан лактыр өтгенче алда, яшырма негер тарык, мунда ошолчулар сынап, кьышда да, айда да ялыкыны билмейген механизаторлары гьайы этилмейдеп деп ойлалаша эдик. Шолай ойлалгьаныбызны себеби де бар. Механизаторлары гьарисини касбу даражагы башгыз болаганы йимик, этеген кьошуму да бир йимик туюлду. Сынаву, касбусуна тындырыкы кьютюде туюшюген механизатор тапшурулган техниканы бажарылау кьоллап ягьарлык, запас частлары аяп харжлар. Ким борчларына нечик янашагьанлыкыны гьысабын юртмек, тийишлилени гьюр

метлемек озыю жамият кьурумлар булан бирге администратцияны да борчу. Шо гьеден кьарагыз, мундагыз ишлер нечикдир?

Ягьарлыкны асырап харжлайганлар да бар, гьажатсыз гьюнню узагьында агрегатны сьндюрмей ишлетегенлер де ёлугыз, — деди, суалыбызгыз жаваплана туюруп, совхозну баш экономисти А. Абукаров, Башлапгьылары соларканы ошол өте буса, экинчилерине ягьарлыкны токташдырган нормалары да таманлык өтмей, заправщикни артындан тилене юрюй.

Олай болганда уялгьлю механизаторлары иши нечик шабагыатлана дагы?

Акьча савгьатлагыз тийишлилени списоклары этилип тура, олагыз ювук вагьтиде кьаралажак, нормадан артык ягьарлык харжлагьай механизаторлары гьагьындан тутулажак, — деди А. Абукаров.

Мунда гересиз, оьтген йыл етишилген натижалар гьали де низамлашдырылмаган. Язбашгыз авлак ишлер башланып, кьыставулук болганда, адамлары ишине берилме туюшеген тергев сонг унутулуп кьалмасмы? Юртагы механизаторлар буса, кьютю кьараганда, яшавда дагы кьютюде болма да болмай буса ярай деген гьагылыгыз инанып да кьалган. Четимликге де кьарамайлы, О. Бакаев, А. Темиров, С. Кукуев озыю тапшурулган тракторлары намусу булан ярашдырган. Мундагыз тракторлар ва автомашинлер ярашдырылып чыгьагьанлыкыда токарны, сварщикни борчларын кьютеген В. Вийгереевни де аслам пайы бар.

Хозрасчёт, озыю озыю финанслашдырув янгыз талаплары алгыз чыгьагьаны белгиле. Ошолчулар, 35 трактор онча кеп туюлду, амма юрт хозйстводо машинлени кьоллау болса, мунда янгыз тракторлары санау 5-ге кемитме болажак эди. Тек гьалиге о гьагыда ойлалашган адам ёк. Гетген йыл хозйствода план булангы 36 минг 650 гектарны орнуна 33 минг атолон гектар топурак туюлду ишлетилмеген. Демек, техниканы кьоллау асувлугьу осл. Шолай неге болган, оны алдын алыву ёллары нечикдир? Эсгерилген сораулагыз гьалиге ерли совхозда жаваплар излейгенлер ёк. Пачалыкыгыз ошолчулар тапшурувну планы толагьанлыкы — озыю тармакларды гьа кемчиликлени уьстюн ябып кьон.

Бирден эки совхозну техникасын толу кьютюде кьоллама болур эди деп айтма бажарылмай. Ин башлап механизаторлагыз тийишли шартлар болдурма герек, оны гьарисини хозйствону чалышывуидагы ерин ва ролюн белгилеме тарык. Сонг шо гьар гөре гьар механизаторну ишине де кьыйматлама туюше. Биз айтган зат совхозну ёлбашчыларына янгылык туюлду, Гьалиден бир-эки йыл алда мунда тарык туюлду экени саялы К-700 маркалы трактору башгыз хозйствогыз сатгьан. Тек шо ишине узатма туюшегенине де кьарамайлы, токташгыз кьойган. Юрт хозйстводо техниканы ишлетегени мекенли гьайы этилме башласа, ону толу кьютюде кьоллау ва асувлугьу артыдырув мастьаласы озыюгьонден чечилме башлап деп ойлалы.

Узак кьалмай Кьызылардагы өт комбинат тавуклары онгараган цехин фабрикни ихтиярына берме тарык. Шо заман гьазир продукциябызны сатмак учун фирма туюкен кьурумагы тарык болажак. Олай этилсе, району бузда сатылгьан кьуш этни кьадары кьыйлы артажак. Ошолчулар, гьаз алгыз тутулган алышынылар коллективбиздегиле кьошум аваралар гелтирежек. Тек шолай аваралар биревню де кьоркьутмай.

Кьушчулар подрядгыз гьечгени уьчюнчю йылгыз айланган, хайырлы ишлейгенли де эки йыл битген. Гетген йыл болгьунча производство буз булай кьурулган эди: бир-бир эвенолар тавуклагыз кьуллук өте, озыюгерлер жижеклер булан долана, башгьалары оны өт комбинатгыз тапшурув булан машгул бола. Яхшы кьютюде ойлалашып, бирини башгьасына урушдуруп кьараган сонг, коллективдегилер шо кьыйданы алышдырма токташгьай. Тавуклары ахырына етишгиче бары да кьулулгьун толу кьютюде уьч эвено кьоте. Адамлары жаваплыкыны кьыйлы артган. Алышынылардан сонг 20 адамны ишден аркин өтмеге бажарылган. Оны санауу кемитген булан производствогыз зарал нечик де болмай, ишлери яхшылашмагыз башлагьан. 1989-нчу йыллы гьысылленине гьере фабрик пачалыкыгыз 1 минг тоннаны бажарылау, 20 тоннаны

Подряд коллективлерде

ГЕЛЕЖЕКНИ ОЙЛАШЫП...

Бу йылдан башлап, «Птицепром» трест кьушчулук продукциялар болдураган «Дагестанское» деген бирлешиге айланган. Туюкен айтса, биз гьар туюлду кьурумлары атларын алышдырган булан оны ишлери яхшылашмагьанына уьйренип кьалганбыз.

Ону, ошолчулар, заман герсетер, — дей «Тарумовка» деген кьуш фабрикни директору заместители Забирбек Кьайырбекович Кьайырбеков. — Тек мен ойлалашган кьютюде, алгыз бары болмагы тарык. Алда биз тавуклары сатып даражасына етишдирген сонг оны өт комбинатгыз тапшурсак, кьутулуп кьала эдик. Кьалган яныны бизге аварасы тиймей эди. Гьали жижек заманындан тутуп, кьушлары алышгыз етишдиргиче, бары да ишге озыюл жаваплыкы. Загьмат гьагыларыбыз да ахырынчы натижалагыз гөре берилежек.

Узак кьалмай Кьызылардагы өт комбинат тавуклары онгараган цехин фабрикни ихтиярына берме тарык. Шо заман гьазир продукциябызны сатмак учун фирма туюкен кьурумагы тарык болажак. Олай этилсе, району бузда сатылгьан кьуш этни кьадары кьыйлы артажак.

Ошолчулар, гьаз алгыз тутулган алышынылар коллективбиздегиле кьошум аваралар гелтирежек. Тек шолай аваралар биревню де кьоркьутмай.

Кьушчулар подрядгыз гьечгени уьчюнчю йылгыз айланган, хайырлы ишлейгенли де эки йыл битген. Гетген йыл болгьунча производство буз булай кьурулган эди: бир-бир эвенолар тавуклагыз кьуллук өте, озыюгерлер жижеклер булан долана, башгьалары оны өт комбинатгыз тапшурув булан машгул бола. Яхшы кьютюде ойлалашып, бирини башгьасына урушдуруп кьараган сонг, коллективдегилер шо кьыйданы алышдырма токташгьай. Тавуклары ахырына етишгиче бары да кьулулгьун толу кьютюде уьч эвено кьоте. Адамлары жаваплыкыны кьыйлы артган. Алышынылардан сонг 20 адамны ишден аркин өтмеге бажарылган. Оны санауу кемитген булан производствогыз зарал нечик де болмай, ишлери яхшылашмагыз башлагьан. 1989-нчу йыллы гьысылленине гьере фабрик пачалыкыгыз 1 минг тоннаны бажарылау, 20 тоннаны

токташгьан багыасы 130,8 манатны ерине 120,09 манатгыз тебенлешген. Предприятие алгьан таза хайыр гьаз алгыз тутулган 200 минг манатны ерине 216 минг манатгыз етишген.

Шолай уьстюнлюкге етишив коллективни ортак гьаракатыны натижасы экенин айтмагы тарык. Алдынлы кьушчулар Шугьайнат Салимгереева, Жулай Ньиматуллаева, Арихан Дуйсенбиева, операторлар Иса Аммаков, Агьай Салимгереев, Магьамат Ильясов йимик ёлдамлары загьматы айрокьа макьтаву.

Коллективни алдында токташган борчлар арта. Олар бу йыл да онча рагьат туюлду. Гетген йылдан асе бу йыл пачалыкыгыз 130 тонна өт артык сатмагы борч алынган. Коллектив шо борчну гьеземелике туюлду, бек ойлалашып, имканлыклары алданокь урушдуруп кьарап алган.

Ишбизни яхшылашдырмагыз бизге бир нече ёлбар, — деп хабарлай бизге дагы да Забирбек Кьайырбекович. — Инг башлап корпуслары уллу ремонтдан чыгьармагы планыбыз бар. Ондан сонг оны иш чыгьарыв гьучю де артажак. Буссагыгыз вагьтиде 16 корпусну яртысында тавуклар челтирлерде, кьалганлары кьырта сакьлана. Узак кьалмай бары да жижеклени челтирлерде сакьлайган өтме хыяллыбыз. Ондан сонг жижеклерибизни санауу дагы да 78 мингге артдырмагы имканлыкыбыз болажак.

Гетген йыл бир тавукну ошолчуге 63 гьон харжланган буса, бу йыл шону 55 — 60 гьонге ерли кемитмеге токташылган. Шолай гьал жижеклени савлай алгьандагы авурулгьуна яман таьсир өтмеге туюшмей.

Олай инамлыкыгыз кьорчю тарык туюлду дагы?

Кьорчюленмеген ойну айтма хыялы ёк, — деп кьошула бизин лактыргыз фабрикни баш экономисти, партия кьуруму секретары Мария Жукова. Кьызылардагы өт комбинат кьобюс кьабул этивню токташдырылган графигин буза эди. Шо саялы жанлары тапшурувну вагьтилерин созмагыз борчлу бола эдик. Комбинат бизге тавуклар онгараган цехин берген сонг, мастьала ошолчулар чечилип кьалажак. Бизин фабрикни администратцияны да белгиле заманын

гьайын өтмеге унутмагьанын айтмагы тарык. Шолай гьал адамлары загьматгыз ругьландырагьаны белгиле. Оны барысына да дегенлей, турмагы уьйлери бар, фабрикни абзарында туюкен ва столовый ишлей. Гьалигьалилерде оны ишлары учун ишлар баву пайдаландырып гьа берилген. Буссагыгыз вагьтиде «Союзбургеотермия» управление фабрикни ишисув булан таьмин өтмек муратда бурав урув ишлер юрте. Ону ахырына чыкьса, фабрикдеги кьобюс производствояшавлукь мастьалалар чечилип кьалажак. Бу йыл фабрикни территориясына ва Кочубейге чыгьаган ёлгыз ерли асфальт этилежек.

Ошолчулар, коллективге четим өтеген затлар ёк туюлду. М. Жукова мени булан лактыр өтегенде, партияны район ва Калинин юрт Советини ёлбашчылары кьуш фабрикни загьматчыларына талапларына тийишли кьютюде тергев бакьдырмагьанын айтды. Оны культура-ияшавлукь талапларындан кьайры, еринде ишлейген техникыгыз запас кьуруллар етишмейген, тазалав имаратлар кьурувну иши созулуп турагьаны, ошолчулар, ишлени артгыз тартса туюлду, алгыз өтмей. Фабрикде ишлейгенлени кьайсы булан лактыр өтсенг де, предприятиени гележегине ичи бушагьанлыкы гьис этиле.

Мисал учун, артагы вагьтилерде соларканы багыасы эки коренден де кьолай артган. Тирилик емлени багьалары да шо кьютюде. Кьуш этни буса пачалыкь алда йимик гьали де 1 манат 72 кепекден туюлду кьабул өтмей. Фабрик болдурган этни 60 проценти емлени багыасындан, 20 проценти буса соларканы багыасындан гьасил бола. Гьали чи пачалыкь фабрикде дотациялар бере. Гелеген йылдан башлап шолай гьал токташмажак. Сонг нечик болар? Кьуш фабрик хайырлы тармакдан заралган ишлейгенлени сыдрасына гьечмеге борчлу болмасмы?

Эсгерилген четимликтер янгыз кьушчулукда туюлду, юрт хозйствону озыю тармакларына да хас. Вагьалар булан ишлар тура, юрт хозйстводо продукцияны кьабул этив багьаларын ёружландырма, ошолчулар, тармакны хайырлы өтмеге бажарылажак. Натижада, Сурат программаны ишавла чыгьалары да белгиле заманын

Кьуулукь этивню сырлары

Специалистни насигьатлары

лей, гьулак ашыкьлар кьышдан нечик чыгьагьанын тергев турмагы герек. Сонг да олагыз белгилеген брукьда минерал кьютюлеуочлер ошолчулар тарык. Туюлду, ашыкь ошолчулар бажарылау, 20 тоннаны

базыкьлашывун артдыра. Аслу гьалда булай агротехника чаралар ошолчулар табан айып, бууулашмагыз башлагьынча аралыкда оьтгериле. Эрте язбашда юрюлмеге туюшеген ишлени бириси — гьулакьге тырнаву тартыв. Тырнаву топуракны дымлыгьын сакьламагыз, ошолчуларни топленин хоньамагы, янгыз гьетерилмеге башлагьан чеп отлары учлары, тамурлары кьыркьмагы, оны ошолчулар хылы гьоньге артгыз тартмагы имканлык бере.

Дагыстанны илму-ахтары институту кьуулукьчулары хылы йыллы узагьында өьтгери тураган ахтарылавы натижалары ташдырагьаны йимик, арте язбашда тырнаву тартылган тарлавланы тартылмагьанларындын асе чеп отлары 33 проценти ювук

Ашамьылары чачган булан битип кьалмай, олагыз кьуулукь этивню де таву кьурумагы тарык. Шо муратда бир алдын, не кьуулукь не заман өьтгериле, артык пайда бергенин тийишлилени билмеге туюше. Бирлери чи ашыкьлагыз этилген кьуулукьлары гьасилан кьуулукь учун өьтгери кьон.

Бизин республикада бу йыл учун чачылган гьулакьлени учун шайданы 165 минг гектаргыз етише. Шоланы 21000 гектары Хасанюрт районда, 17924 гектары Кьызылар районда, 11466 гектары Ленин районда — туюкен бажарылау. Тавуш ошолчулар бажарылау, 20 тоннаны

АШЛЫКЛАНЫ чачган булан битип калмай, олакта кыулуку этивню де тюз кырмакта тарык. Шо муратда бир алдын, не кыулуку не заман оытгерилге, артык пайда бергенни тындырыкты билмеге тюше. Амма бары да ашлык осыдюрючюлер буса шону билмей. Бирлери чн ашлык лагга ытйдеген кыулукуланы гысадан кыулукумак учун оытгерип кыю.

Бизин республикада бу йыл учун чачылган гюзлюккени умуми майданы 165 минг гектарга етише. Шоланы 21005 гектары. Хасавюрт районда, 17924 гектары Къызлар районда, 11466 гектары Ленин районда — тюзлюк бойда ерлешген. Тап-туп бойда буса лап да кеп гюзлюккери Буйнакск району бар. Шоланы майданы 10512 гектар гысаплана.

Тав районлардан, ашлык учун аслам гюзлюккер Лава-ша, Акжуша, Дахадаев, Хунзах районларда осыдюрюле. Шоларда осыдюрюлеген бары да гюзлюккени майданы 41561 гектардан оытмей. Тю-ю, шоланы чыгыш даража-сы да башгы-башгыга. Оыз заманында табан айып битме-ген гюзлюккер кышны су-вуктарында ушып калма да ярай.

Чачгыныча алдын, чачгынан сонг тийишли кыулуку-лары етишдирилмеген гюз-люккер кышгыга агротехни-ка талап етеген даражада гызырленмегени ачык. Энни шолардан тергевино узмеге ярамай. Язбашны ачык гюнлери булан шолай гыал-смыланган гюзлюккере брук-лу кюйде кыулуку этивню башламакта тюше. Бары да имканлыкканы гез алгга тутуп ишлейген хозяйстволарда гюзлюккерден гыар йыл мол тюшюм кыайтара.

Мисал учун, Бабаюрт, Къызлар, Къызылюрт, Ново-лак районланы хозяйстволарын шолайлардан гысапла-ярай Неге десегиз, бу район-лар ашлык болдурунгга, па-чалыккыга фатып беривге байлаву планларын артыгы булан толтура, гыар гектар-дан кыайтарнаган тюшюм-но кыадарын артдырып тербей. Энни лап да жаваплы вакыт, етишген. Биринчи-

Къулуку этивню сырлары

Специалистни насигатлары

лей, гюзлюк ашлыклар кышдан нечик чыгъаганын тергей турмакта герек. Сонг да олакта белгиленген брук-да минерал кюйлевючлер сепмеге тарык. Тюю, аш-лык осыдюрюк булан маш-гул механизаторлар шо иш-леге яхшы тюшюнген, спе-циалистлер айтганын яшав-гга чыгъармакта гыазир.

Специалистлер кыулукул-га гиришгиче бир алдын гыар квадрат метрде нече осымлюк калганын токта-ташдырма борчлу. Неге тю-юл, энниден сонг оытгерил-ген бары да ишлер шоланы гысапгга алып юрютюлмеге тюше. Эгер гыар квадрат метрде 100-ден аз осымлюк бар буса, шолай тарлаву, оягайлык болгандок, тез сюрюп, язлыклар чачмак таклиф этиле. Эсгерилген ге-синден артык осымлюккер бар тарлавланы азыклан-дырмакта герек. Зараллы жан-ланы белгилери герюксе, по-лагга кыаршы дарман сепмек таклиф этиле.

Айрокъда кыш чыктыган-докъ себеген кюйлевючлени агъамияты артык. Себеби де, кыарны тюбюнде, туруп, кыарыу биттен осымлюккер, ерге исн тюшгендок, тер-бенмеге, осымеге уруна. Шо мюгылетде таман чакты азык етишеген осымлюккер тез айынып гете, етишеген-лери буса чалт азгынлама-гга башлай.

Гюзлюккени азыкланды-раганда, кыар тайып бит-меген, бузлав чечилмеген деп, кыарап калмакта тюш-мей. Бузлавлар булан себил-ген минерал кюйлевючлер да-ггы да яхшы пайда бере. Де-мек, шолар топураккы ды-

мы булан бирге тебен тез синге ва осымлюккени та-мурларына чалт етише.

Бары да тарлавлар, сору-гун битгенде себилген кюй-левючлер тез арада тийишли ерине етишип битмейгенлик-ни де унутмакта тюшмей. Гертиси, азот кюйлевючлени кыар кыатлау тайгыныча сеп-мекки таклиф этмейбиз. Неге десегиз, еллер кыар булан бирге оланы учуруп алып гетмеге бола.

Гыар авлакыга озыне лап да онгайлы болжалларда себилген кюйлевючлер, ай-рокъда азот кюйлевючлер гектардан алынаган тюшюм-но кыадарын орта гысапда 3 центнерге ювук артды-ра, тюйрюмлю кюл тюсю топуракларда буса шону кыадары 5 центнерге етиш-меге де бола.

Гюзлюккени эрте азык-ландыраганда минерал кюй-левючлени аммиачная селитра дегени яхшы пайда бере, геч азыкландыраганда буса сульфат аммонийни сепсе кыолай. Гыар гектарга 30 — 45 килограмны сепмек инг де пайдалы гесим гысап-лана. Гюзде пайдаландырыл-маган буса, фосфор журалы кюйлевючлени де сепмеге ярай.

Гыар тюрю себеплеге гере кюр болуп бараган гюзлюк-лени чалт осымлюк четимеш-диреген чараланы герсе ях-шы. Шо муратда оланы гыар гектарына 20 — 30 килог-рам гысапда фосфор-калий кыатыш кюйлевючлени сеп-мек маслагат этиле. Шолар булан бирге «тур» деген пре-паратны да кыолласа пайда-лы. Шо гюзлюк осымлюккени осымлюк асталашдырып,

базыкылашывун артдыра. Ас-лу гыалда булай агротехника чаралар осымлюккер табан-лайып, бузулашмакта башла-гынча аралыкта оытгериле. Эрте язбашда юрюлмеге тю-шеген ишлени бириси — гюз-люккере-тырнавуч тартып. Тыр-навуч топураккы дымлыгын сакламакта, осымлюккени тюплери хоттамакта, янгы гетерилмеге башлаган чеп отланы учларын, тамурларын кыркымакта, оланы осымлюк хыйлы гюнлеге артгга тарт-макта имканлык бере.

Дагыстанны илму-ахтарын институту кыулукучулары хыйлы йылланы узагында оытгерип тураган ахтарывланы натижалары ташдыраганы йимик, эрте язбашда тырнавуч тартылган тарлавланы тартылмаганларындан все чеп отлары 33 процентте ювук аз, гыар гектарындан алына-ган тюшюмю кыадары 2,5 центнер кеп бола.

Озокъда, ашлык осыдюрюк-чюлер чеп отлагга кыаршы иш герювино пайдасын яхшы биле. Шону булан янаш олар кыайсы тарлауа не заман кыулуку этсе яхшы экенни де билмеге гереклер. Бырын-гы замандан берли бизин ата-бабаларыбыз озылер ашлык осыдюрюкде топлаган сынав-ланы яш насугга уйрете гел-ген, гыали де уйрете. Шону буса агъамияты уллу.

Артдагы вакытлерде то-пураклакта минерал кюйле-вючлени, химия дарманланы себив бир хыйлы кемитилген. Шо да табиятны агъуланыву булан байлаву. Гертиден де, гыар агротехника чараны ал-дынлы илму токташдырган лап да асувлу гесимин кыолла-са яхшы. Бу талапны бары да ишлерде осда сакламакта тю-ше.

Узак калмай язлыклар учун топурак гыазирлев, су-гыарыв татавулланы ярашды-рыв башланамак. Шоланы арты булан эрте язлыклар чачыламак. Бешыллыккы ахырынчы йылында бары да авлак ишлени асувлу оытге-реген кюйно этмеге тюше.

Ш. МАГЪАММатов,
Дагыстан юрт хозяй-ство институту осым-люккени саклайган, агрохимия кафедрасын-деценти.

рында хайыр алмакта гез ал-гга тутулган. Янгылык яратывчуланы ва пайдалы таклиф беривючлени кыас-ты булан 25 минг манатны кыадарында хайыр алмакта гез алгга тутулган.

В. ЯРМОЛЕНКО.

Суратда: Агъматпаша Аса-дуллаев — Ленин районда «Гъели» совхозну алдынлы шофору. Ол машин гыайда-гынлы 35 йыл бола. Шо йылларыны ичинде 100 минг километрлер булан ел оыт-ген, тек бир заманда да Ел-ларда юрюшню кыайдаларын бузмаган. Загъматны вете-раны яшобрюмлени де оыз сынавуна уйрете.

О. Ибрахильов чыгъарган сурат.

Къурулушлар генглеше

Республикада яшавлук уй-лени программасын чечивде Дербентдеги уйлер кыураган комбинатны коллективн уллу кышум эте деп айтма ярай. Гетген йыл комбинат 55 минг квадрат метр яшавлук майда ны булангы уйлени кыур-ган ва пайдаландырыгга берген. Шо буса белгиленген пландан осе хыйлы артык. План булан белгиленген 12 миллион манатны орнуна 13 миллион 800 минг манатны кыадарында кыурулуш-кыураш дырив ишлер этилген.

Кыурулуш ишлени оытгерив де мунда ярышда алдынлыккы ны алып юрюйген коллектив-лер аз тююл. А. Кыасумов башчылык этеген кыурашды-рывчуланы комплекс бригада-сын шолайлардан гысап этме ярай. Бригада йыллык план-ларын 133 процентте толтур-макта болган. 3. Азизов баш-чылык этеген бригаданы кол-лективн де яхшы иш герсете.

Кыурувчулар бу йылгга да уллу борчлар алган. Мунда кыурулуш - кыурашдырив иш-лени кыадары гетген йыл бу-лан тенглешдиргенде 16 мил-лион манатгга артамак. Кыурувчулар 85 минг квадрат метр яшавлук уйлени кыур-макта ва пайдаландырыгга бермеге токташган.

Йыл болгунча производств-буз булай кыурулган еди: бир-бир звенолар тавукла-гга кыулуку эте, оытгериле жижеклер булан долана, башгыалары оланы эт комби-натгга тапшурув булан маш-гул бола. Яхшы кююнде ой-лашып, бирисин башгыасы-на урушдуруп кыараган сонг, коллективдегилер шо кыайданы алышдырма токта-шкан. Тавукканы ахы-рына етишгиче бары да кыулукугун толлу кюйде уыч-ывено кюте. Адамланы жа-ваплыгы хыйлы артган.

Алышынывлардан сонг 20 адамны ишден эркин этмеге бажарылган. Оланы санавун кемитген булан производст-вогга зарал нечик де болмай, ишлери яхшылашмакта баш-лаган. 1989-нчу йылны гыасиллерине гере фабрик па-чалыккыга 1 минг тоннаны орнуна 1 минг 70 тонна кыуш эт тапшурган. Та-вукканы савлай авурлугу-ну бир центнерини озыне

Промышленный ва социальный масъалаланы белюю онгарган

Пландан артык

Избербаш шагыарны про-мышленный предприетилери гетген йыл 68 миллион 800 минг манатны кыадарында про-дукция чыгъарган. Халк кеп кыоллайган маллар план-дан 1 миллион 300 минг ма-натны кыадарында артык чыгъарылган. Шагыарны ашамлык продукталар чыгъа-раган комбинаты, экемек бя-ширеген предприетилери ай-рыча яхшы натижаланы гер-сетген.

Амма шагыарны лап да уллу предприетилерден бириси ДагЗЭТО завод планларын толтурмакта болмаган. Бу йыл шо предприетиеде, оытген йыл йиберилген кемчиликкени тайдырып, ишлени мекенли кюйде яхшылашдырмак учун чаралар герюле. Завод адамлар кеп кыоллайган янгы продук-цияны чыгъармакта хыйл эте.

О. МАНСТМАН.

Гермекли натижалар

Бугюнлерде бизге Москва-дан шат кабар гелди. Гетген йылны экинчи яргысыны гы-силлерине гере «Дагестанавто-дор» бирлешивюню коллективн РСФСР-ни Автомобиль еллар министрлигини ва тармаккыны профсоюзну ЦК-сыны кыара-гы булан экинчи акъча сав-гъатгга ес болган. Шо сав-

гъатны кыазанмак учун рес-публиканы ел кыурувчулары кеп иш этгенин эсгерме герек. Республиканы ел кыурувчула-ры 6320 километр узунлук-дагы еланы кыулукугун кю-те. Янгы еллар кыурув, барла-рын ремонт этив, еланы ва кепюрлени тюзевлю даражада саклаву йыл сайын яхшыла-ша.

Гетген йылны планларын да ел кыурувчулар болжалдан алда толтурмакта болду. План булан белгиленген 36 мил-лион манатны орнуна 36580 минг манатны кыадарына ел кыурулуш ишлер этилген. Иш чыгъарывуну кыадары 3,9 процентте артган. План бу-лан белгиленген 88 километ-ри орнуна 91,3 километр узун-лукдагы еллар янгырытылып кыурулган. План булан белги-ленген 470 километрини орну-на буса 487 километр узун-лукдагы еллар толлу кюйде ярашдырылган.

Загъматны асувлулугун артдыривну, эконо этивню, материал байлыкканы асувлу пайдаландырыву натижасын-да бирлешивню коллективн ха-йыр алыву планын 13,9 про-центте артдырган. Шо вакы-тини ичинде 9,1 тонна метал, 137,3 тонна цемент, 34,5 тон-на битум, 56 минг киловат-сагыат электрик гуч эконо-этилген.

Ел кыурувчуланы загъмат шартларын яхшылашдыривгга айрыча тергев бакъдырыла. Шо мурат учун мунда 84,6 минг манат акъча харжлан-ган. Шону натижасында бир-

Кыуш этни буса пачалык-алда йимик гыали де 1 ма-нат 72 центнер тавук кыа-бул этмей. Фабрик болдура-ган этни 60 проценти ки-лени багысинан, 20 про-центи буса солирканы багы-сындан гыасил бола. Гыали чн пачалык фабрикте дита-циялар бере. Гетген йылдан башлап шолай гыал токта-ламак. Сонг нечик болар? Кыуш фабрик хайырлы тар-макдан асралгга ишлейтени-лени сыдрасына етмеге борчлу болмасмы?

Эсгерилген четимликтер янгыз кыушулукуда тююл, юрт хозяйствону озыге тар-макларына да хас. Багыалар булан ойнап турса, юрт хо-зяйство продукталаны кыабул этив багыаларын бруклаш-дырмаса, озокъда, тармаккы ны хайырлы этмеге бажарыл-мамак. Натижада, Сурат программаны яшавгга чы-гъарыв да белгисиз замангга узатылма бола.

К. АБДУРАГЫМОВ.

лешивде гетген йыл производ-ство булан байлаву хатарлар болмаган.

Янгылык яратывчулар ва пайдалы таклиф беривючлер бирлешивню устыюлюккенине аслам кыошум эте. Бирлешив-де гетген йыл 315 минг манат экономика пайдасы булан 7 янгылык яратывчу таклиф пайдаландырылган.

Ел кыурувчуланы арасында юрюлеген социалист ярып, загъматны кыурувну алдынлы кыайдаларын кыоллап, ишлей-генлени яшавлук шартларын яхшылашдырив иш чыгъа-ривну артдырмакта кемек эте. Тармакта озылени борч-ларына оыр даражада жавап-лылыккы англап янашаган ишчилер аз тююл. Гетген йыл бирлешивде бир адамгга РСФСР-ни ат кыазанган кыу-рувчусу, 4 адамгга ДАССР-ни ат кыазанган кыурувчусу де-ген гыорметли атлар берил-ген. 6 адам ДАССР-ни Оыр Советини Президиумуну Гыюр-метлев грамоталары булан сав-гъатланган.

Бирлешивде алдынлыккы алып юрюйген коллективлер аз тююл. Шоланы арасындан машинашдырилген управле-ниени, Магъачкъаладагы ва Хасавюртдагы ел кыурулуш управленени, Магъарамент, Кызбек, Кочубей, Лачина, Совет, Рутул ел кыурулуш участкаланы эсгерме ярай.

Бугюнлерде ел кыурувчула-ны бытюн кыасты алда токта-ган борчланы устыишме бу-лан кютюрге бакъдырылган.

Т. САВЗИХАНОВ.
«Дагестанавтодор» бирлешивню инженер.

Янгы борчлар алып ишлей

Магъачкъаладагы «Эльтав» заводну Хасавюртдагы филь-мны коллективн бу йылгга янгы борчлар алып ишлей. Коллектив белгиленген план-

дан артык 50 минг манатны кыадарында продукция чыгъа-рмакта, загъматны иш чыгъа-ривлывун артдырмакта токта-ташган. Коллектив шо мурат-

гга техника ясандырывланы асувлу кюйде пайдаландыры-ву натижасында етишмеге хыйл эте. Шо мурат учун мун-да 300 минг манатны кыада-

Мен Къалсын Акъгёзовну макъаласын кыйтарып-кыйтарып охуудум ва юрегимде толлангъан талчыгъыууну охучулагъа ачма сюемен. Къалсын бүгюнню яшавда бар, теаден арагъа чыгъарма герекли агъамиятлы масталаланы гётере. Шолар буса теренден ойлашагъан, элли-халкъны тележенине жаны аруйгъан, алгъа багъып айыкъ кюйде кыарайгъан сяр адамын талчыкдырмай болмай.

Гертелей де, недир бу гёз алдыбызда болуп турагъан затлар? Биз кыйаа чыгъып барабыз! Татывсузлукъ, рагъ-мусуалукъ, өзге адамын талчыгыне тергенсюз янашын яшавда кеп ер тутта бара. Озокъда, шогъар себенлер кеп. Баш-еркеч ирдан атылса, сая сирив-шону арты булан гетеген йимик, яшавда шо брукъ-дагы гъаллар баргъан сайын арта.

Айтылагъан сёню де, эти-леген ишни де арасында айлыкъ-йыллыкъ ёллар бар. Арт-дагы йылларда шолай гъал айрокъда оърде олтургъан, овалеге халкъ тюз ёлну гёрсегер деп инанагъан адам-лары арасында бек сезилди. Шо буса адамланы юреклеринде разисизликин тувдура.

Школада учитель ишлагъа бир зат айтып, оъзю башгъа затны этген сонг, яшлар нечи тарбия алажагъы англа-шыла. Мен билеген бир учи-тельница: «Охучулар школа-

гъа тагъынып-безенип гелме-прамай!» — дей эди. Оъзюню кызы буса школагъа бир гюн гийгенин артындагы гюн гий-мей, алтынлагъа ёбленип юрюй. Анасы булан бирче иш-лейген учителлер де огъар, кёкге де, ерге де къарап, кый-мат салып юрюю. Охума тюз-шегенде де сюрюмедди йипге-де. Сонг буса ачылды кызыны билимлери. Болмадыгъа бакъ-гъанда, ол ташлап охувун да, биренге тагъылып гетип де къалды. Айтагъаным, уясында не гёрсе, яшлар учгъанында шону этер. Яхшы ва яман кылыкъларгъа олар уллулар-дан уйренсе.

Бир кыызгъа анасы кеп зат сёйлеп кыйгъан эди. Къа-лымны залым къалындан айт-гъан эди. Уланлыкълар, шо-намусну бираз енгил өтсе яра-маймы экен деп, кызыны ана-сына тилевге бардылар. Тек шо ана бир затны да кыйдан тайдырсын, уьстевюне, алда-унутгъан затланы да кюшуп, «шулану бириси тайса да, ишни бузажакъмап» деп, улан-ны адамларын гелген ёлуна салып бакъдыра. Аяада ана-юрек, рагъму, инсапыкъ бол-магъан сонг ону яшларындан не рагъму, не гюрюмет ахтарар-сан! Шо гелин ашагъан тепси-син сама адамшанлу жыймай,

арадан йыл гетди. Шо да гъеч-эди. Эрин адамларындан айыр-макыны къастын этип, кыйын-ларын гёзю булан гёрюп яра-май эди. Теренден ойлашагъан-улан, кълмагъал кеп къалын-болгъунча, кызыны гелген-ёлуна салды. Шо ананы къл-гъан кызылары да яшамады-арлери булан бу кызы чакъы-да. «Окътемликни артындан хорлукъ юрюр» деп, шулай зат-гъа айта буса ярай.

Бирдагы бир мисалны гел-тирме сюемен. Бизин юртлу-бир улац асгерден: «Пеленче-кызыны магъа алмасагъыз, ас-герден уйгге кыйтмай къала-жакъмап!» — деп йыракъдан къара кюркюв берип язды. Ата-ана талавурчулукъ, юл-кювчулукъ булан яшавун кю-рагъанланы шашыгъан кы-зын айтгъан-айтгъанын берип-алды. Улану айтгъангъа тынг-ладылар. Шону да уьстевюне: «Мени тоюма тюзген акъча-меники болмагъа тарыкъ», — деп тутта улан. Мурадына етиш-ме де етише. Тезликде машин-алып мине. Арадан бираз за-ман да гетмейли, улан къаты-нын ктувалады. Сонг ол бир-дагы бир пеленчелени кызы-на гёзю тюзгенин айтды. «Шо-кызыны алмасагъыз, башымны алып бир ягъына гетесекмен», — деп, ата-анасына янгыдан

къара кюркюв бере башла-ды. Ата-ананы гёмерликге-деп артгъа салгъан бар-ёкъ-харжын да кюшуп, улан бир-дагы керен къатын алды. Оъзюню шонча да шолай гъа-йын этген ата-ананы да таш-лап, къатыны булан бирче ба-шын алып гетип де кълды-лар. Ата-анасы яхшы болгъан-учун да битмей экен. Гюл те-рекге битген тегенек бутакъ-йимик, шо улан ата-ананы яша-вуну леззетин алды, савлу-гъун бузду, юрегин сындырды.

Яшавда булай мисаллар-кеп. Шоланы оьагелер де гёр-редир. Мен айтма сюеген зат-недир десегиз, эгер авлетлер-оьзлени кыйыны тегюлмеген-акъча яда башгъа имканлыкълар булан таъмин этилсе, шо-ну онча хадирин билмей. Олар терс ёлгъа тюзюп де-кълалар.

Эсигиздедир алда уллу адам-ёлдан оьте буса, яш адамлар-огъар гюрюмет этип, ёл бере-эди. Гъали буса гъаллар бю-тюнлей башгъача. Ёл бермеге-чи кыйдагы затдыр, уллу-адамланы эе де этмей кюоялар. Кълсын Акъгёзов да айтгъан-лай, ата-бабаларыбызны асил-мердешлери арадан тая бара-гъанлыкългъа жанынг авурт-май, гъалекленмей болмайсан, «Бара-бара байрам кълалыр»

Яшланы къллыкъ акъдан-тарбиялачу ёллары да гъали-ге макътардай тюзюл. Арт-да-гы вакътилерде телевизордан

гёрсетилеген, кёбюсю чебер-фильмлер оьрюм ишлагъа терс-якъдан тасир этсе тюзюл, гъеч бир тюзю де пайда берер-даражада тюзюл экенин уллу-лар гёрюп турабыз. Мен ойла-шагъан кюйде, бизге ва бизин-авлетлерибизге кыйышмай-гъан шолай чебер фильмлени-гёрсетивню алдын алыгну бир-тюрлю ёлун тапмасагъ, бир-докъда ярайгъан иш тюзюл. Дагы ёгъесе, оьсюп гелеген-иш насуну къллыкъ ягъы не-чакъы бола буса да акъса-жакъ. Шогъар буса биз, уллу-лар, инг башлап айыпны эке-нибизни унутма тюзмейбиз.

Гъасили, яшавда алышырма-герекли ишлер кеп. Янгыртып-ктурууну толкъунлары кеп-адамлагъа, кеп тармакъларгъа-барып уруна. Савлай Ватаны-быздагы гъал бизин кеп ой-лашмагъа, яшавгъа айыкъ гёз-булан къарамагъа, янгыртып-ктурувгъа оьа ягъыбыздан бо-лагъан кёмегибизни этмеге-борчул экенибизни англата. Янгыртып ктурувдан ягъада-турмайлы, ишларыбызны къл-лыкъ акъдан акъсамагъа да-кюймайлы, яшаву яхшылаш-дырмакъ учун бары барлыгъы-быз булан берилип, иш гёрме-ге герекбиз. Дагы ёгъесе, биз-юрегибизге тутгъан бек яхшы-негетлерибизге етише болмас-быз.

У. ИБРАГЪИМОВА,
шаир, СССР-ни Журна-
листлерино союзуно члони.

КИМДЕН СОРАЛМА ГЕРЕК?

Бизин республикада кёбю-сю тавтюп ва тав районлар-да, гъайванчылыкъ ва мал-чылыкъ тармакъ булан маш-гъул болуп, шолардан аслу-гелим алып, ишин юртеген-колхозлар ва совхозлар аз-тюзюл. Тек шо хозяйстволар-да, мени гъисабымда, кеп кем-чиликлеге ёл бериле. Айрокъ-да малланы ва гъайванланы-жынысын яхшылашдырмада-низам, ёрукъ ёкъдур деп-ойлашаман. Бизин кеп-кеп-районларыбызда гъали де-улакъ гъайванланы сакълан-гъанлыкъ биреп учун да-яшартгъын зат тюзюл. Ола-гъа нечакъы кълдукъ этсег-де авурлугъу 250 — 300-килограмдан артыкъ болмай.

Шо кемчиликден азат бол-макъ учун, бары да затдан-алдын гъар хозяйствода иш-лейген зоотехниклер ва гъай-ванланы, малланы жынысын-яхшылашдыривгъа къарай-гъан оьге специалистлер оьа-лер техникумларда, институт-ларда алгъан билимлерин иш-уьстюнде кълламагъа къаст-этмеге герек. 10 — 15 йыл-алъыкъда шу масъалагъа хо-зайстволарда бек тергевлю-кюйде къарай эди. Гъали-къласы хозяйствогъа барсанг-да, гъайсылыкългъа, жавап-сызлыкългъа рас болсан. Белгили кюйде, гъар совхоз-да ва колхозда гъайванланы-искусственин кыйдада ба-лагъа токътатагъан хас пункт-лар бар. Оланы кёбюсю ти-йишли ясандырылар булан-да таъмин этилген. Тек боа-гъан булан не пайда, бири-синде сама да тюз кюйде иш-гёрмейлер.

Мен бирдагы бир затгъа-тамаша боламан. Республика-да яхшы юн, эт береген мал-лар бола да туруп, бир-бир-

хоалйстволарда 2 — 3 ки-лограмдан артыкъ юн кыр-кылмайгъан малланы сакъ-лайлар. Ногъай районну-жынысы кюйлар оьсдюреген-«Черёльные буруны» деген-заводунда буса гъар малдан-азында 7 — 8 килограм юн-ала. Бизин совхозлагъа ва-колхозлагъа шолай малланы-сакъланмагъа, оланы жынысын-яхшылашдырмагъа ким кюй-май?

Совхозлардагы жынылаш-дырыш ишлеге тийишан кту-румланы ишидан осал тер-гив берилгенлик ачыкъ. Шо-иш оьабышына йиберилип-кългъанлыкъ уьстевюне-адамланы оьа ихтиринда-гъы гъайванланы, малланы-жынысын яхшылашдырмагъа-да терс якъдан тасир эте. Масала, бизин Эрпели юрта-малланы санамагъанда да, халкъны кюлунда бир минг-ден де кюлай гъайван бар. Шоланы заманында балагъа-токътатыну гъайын этген-гиши болмады. Шо саялы-ардагы уьа йилны ичиде-400-ден де артыкъ сыйыр-балагъа токътатылмагъан-кюйде кълды. Бу йыл да-гъал яхшы янгъа багъып-алышынар деп къарауулама-тюзмей. Неге тюзюл биз-гъан аралагъа гёре оьргеги-ктуручалар кълбул этген къа-рарлар барысы да дегенлей-яшавгъа чыкъмай, кыгъыда-кълда. Тек мен бир затгъа-тамаша боламан. Шо кърар-ланы ишдагъа чыгъармайгъан-ёлабашчылардан неге соралмай, неге олар жавапгъа тартыл-май. Шолаланы гъайсылы-гъындан сакълан жамит-кългъын гъалгъа тюзю.

М. ТЕМИРХАНОВ,
загъматны ветераны.

ЖАНЫМ АВРУП ЯЗАМАН

Мен, ата юртум Кюркъ-маскъаладан айырылып, Кы-зылюртада яшайгъаным аз-болмай. Гъали мен 76-нчы-йылымны узатаман. Алда йи-мик савлукъ да ёкъ саялы, юртада сийрек боламан, онла-ган къллар ва магъа кеп-узакъдан етише. Валики шу-кагъымы да мен намаз адим, тек газетде «Гъали тайтъан-гёнгюлден де таир» деген-макъаланы охугъан сонг, чыдап болмадым. Айрокъда-мени шо макъаладагы гъай-ванчылыкългъа арт берген-десе де ярай», — деген ас-лер бек талчыкдырды.

Эгер юртлуларым алда-совхозда шо тармакъгъа не-макъаланы бере болгъанын

алдынлыкълны алгъан Мусли-мат Салатбекова Загъмат-Кызыл Байракъ орден бу-лан саясатлангъан эди. Гъа-ли тувар ферма бар ерде ер-лешген «Нылгъынлар» деген-участкада о заманлар таныш-ну эленину Солтанат Сатыба-лова гъар сектардан 76 цент-нер гъабижай кълтарэ эди. Букун буса мени юртаула-рым, гъабижай чачын, догъу-тегенек оьсдюре.

Бизин хозяйство ВЛХ-да-ортакчылыкъ этген йыллар-да председателина Жамалут-дин Гъажиев эди. Ол гъалин-совхозну янгы директоруу-атасыны агъасы эди. Жамалутдин башчылыкъ этеген-вакътилерде бизин гъар бир-ишбиз макъала эди. Гъали

Галина Владимировна Ска-реднева Владивостокдагы ме-дицина институтну битдирген-ва гъали врач-косметолог бо-луп ишлей. Оьр билим алгъан-яш специалистни Дагъыстан-гъа йибергенлор. Шондан бөр-ли 18 йыллагъа ювунь заман-гетген. Шо йылланы ичиде-ол ишине бек лхшы тюзюн-ген. Галина Скареднова загъ-мат тегеген Магъачкъаладагы-косметика кабинетге гелегенле-ни санаву гюн сайын арта-де-меге ярай. Эсгерилген кабинет-шо тармакъда къллпанагъан-лап яхшы ва янгы ясандыры-лар булан онгарылгъан.

СУРАТДА: врач Г. СКАРЕД-НЕВА иш уьстюнде.

Т. МАГЪАММАТОВ чыгъар-гъан сурат.

«БИЗИН ДЕ КЪАЗАПЛАНДЫРДЫ» ДЕГЕН
МАКЪАЛАГЪА ГЕРЕ

ТАТЫВЛУ ЯШАЙЫКЪ

Мен «Ирвада» газетни бу-йыл 16-нчы январда чыкъ-гъан номеринде К. Задудлаев-деген адамын макъаласын-охугъанда тувулушгъан ойла-рымны айтма сюемен.

К. Задудлаев, сайки, клу-муьлар оьзлени топуракълар-ын башгъа ерлерден гёрюп-гелгенлери тазалама, оьге-лер буса ктуулулар башгъа-миллетлени ерлерине кълта-рып ктувалама сюе деп, та-рысысыз ёмкъаланы сёйлей. Эгер де, къласы буса да бир-миллетни вакили агъюде, жамиятта олун башгъалар-дан артыкъ гёрюп, башгъа-ланы сансымай, оьстен сёй-лемек сюе буса, шону гъа-жирине тукъатмагъа тарыкъ.

Бар эди. Гимрада аварлар-яшай. Шо юртлу Магъамма-тали, Магъаммат, Сагъадулла-деген атамны ювукълары, мен шо заман иш бусам да, эсимде кългъан. Олар, та-ндан тюзге ашеклер булан-еминш гелтирип, жумалар бу-лан бизде кълда эди. Емишге-алышдырып алгъан ашлыкъ-булангъы кълалары бизин-уьйде тургъан геликлер не-чакъы да болгъан. Олар биз-ге, биз олагъа бек инана-эдик. Гъали адамлагъа не-болгъан? Ягъ, намус, дослукъ-эза бара. Гелигъа, алда йимик, аталарыбыз йимик, дос бо-луп татывлу яшайыкъ. Къл-ымына на шат гюнубюзде-бир-биренге табулайыкъ.

В. ВАЛИЕВ,
Эрпели.

Мен «Правда» газетини бу
йыл 16-нчы январда чык-
кан номеринде К. Задуллаев
деген адамын макталасын
окуганде тундуган ойл-
лымны айтмак суюмен.

бар эди. Гимрада аварлар
яшай. Шо юрту Магъамма
тали, Магъаммат, Сагъадулла
деген атамны юруктары,
мен шо заман яш бусам да,
всёмде кьалган. Олар, та-
вдан тюзге эшеклер булан
смиш гелтирип, жумалар бу-
лан бизде кьала эди. Ыниге
алышдырып алган. ашлык
булансыз кьаллары бизни
уйде турган гезиклер не-
чаккы да болгъан. Олар биз-
ге, биз олагъа бек ннана
эдик. Гьали адамлагъа не
болгъан? Ягъ, намус, дослукъ
аза бара. Гелигиз, алда йимик,
аталарыбыз йимик, дос бо-
луп тагъавлу яшайыкъ. Кы-
йынлы ва шат гюнубюзде
бип-биреге табулайыкъ.

Библиография

Шолай ат салынган яңгыр
 битәп гыли-гылилерде СССР
 ни Илмулар академиясыны Да
 ғыстан филиалыны басмаханан
 сында тыгарылгъан. Китап-
 ғы «Дагыстанны XVIII—
 XIX асуларда яратылгъан
 языуу веделликери» деген ат
 тюз берилген. Китапны тизген
 Х. Омаров, жаваплы редактору
 — А. Шихсейитов.

Тарих илмуланы кандидаты Т. Айбериову мақаласында — авар жамааттардан бір нечеси XVIII—XIX асруларда бир-бири булан өтген разилешив дыгъарлары арап тилден таржума өтилген, шо текстлге баянлыкълар да берилген. А. Козлованы мақаласы — фарс тилде азылгъан «Янгы Дербент-наме» деген къольязманы алтарывгъа багъышлангъан. Д. Гъажиева XIX асруда омыр курген урадалы Муртаз али деген алимини арап грамматикагъа багъышлап язгъан асарларын гёзден гечире. Муртазалинин асарлары Дагъыстанны мадрасаларында къоллана болгъан. М. Дибиров — XX асруну башында ишагъан согъратлылы Алибутай деген бир белгили эмчи ва алин адамы медицинагъа багъышлап язгъан бир къужурлу къольязывну гъагъында хабар бере. Тил илмуланы кандидаты С. Забириову гиччирек мақаласында «Араканлы Сайит деген мөштүр алимни илмуда оёзгүртүшайгъан тармакъларын» а билим даражасын белгилеп ёрсете.

А. Исмаевни иши де кѣжур

ду темага багъышлангъан. Макъаласында ол, Дагъыстанда алда яратылгъан къолъязмаланы ва ташбасмадан чыгъарылгъан китапланы уьст ва ич гёлеми, оланы язылгъан хатлары, ичиндеги накъышлары ва суратлары, умуми чеберлик даражасы гъакъында хабар бере, оланы язгъан-тизген изыовчуланы - катилени атларыны есгере — тёбенкъазанышлы Абусупиян Акаев ва Катип-Гъасан Ибрагъимов, кулалы Иса, шуланили Исмайл, гъамушили Асадулла, урибли Къазимагъаммат ва башгъалары.

Китапда кѳумукъланы ва ногъайланы ызывлу маданияты на багъышланган илму ахтарывлар да гѳермекли ерни тутат. Айтайыкъ, Гь. Оразав язган уллу макъалада, 1860-чы йылда яратылып, тек гъалите ерли белгисиз кталып турган бир тарихи документни гъакъында айтыла. Архивни фондларындан табулган бу «Кѳумукъ ногъайланы арзугъалы» деген ызывлу эсделикни гъакъында хабар бере туруп, макъаланы автору ону ногъай-тюрки къатыш тилде

язылган текстин арап-ажамча гыяриплардан гыалиги рус алфавитге айландырып (язни транскрипция этип) ва толук кюйде рус тилге таржума этип де гырсетген. Текстте бир хыйлы тарихи баяндыкчылар-англатывлар да берилген. О документде «кыумукъ - ногъайлары» ажелден берлиги Дагыстан булан болган байлавлуукларыны тарихи гыакында, сонг да ногъайлары алдынгы аязывуу ва тилин ахтарыу учун пайдалы ва кыужурлу маълуматлар бериле.

Филология илмуданы доктору С. Акъбиев язгъан макъалалы темасы ва маъналылыгъы. ону атын эсгерип къойсакъ да, англашылажакъ: «Къумукъ тилде алыкъда басмадан чыкъгъан китаплардагъы баш сёзлер». Автор эсгереген кюйде, ахам изывда чыкъгъан къумукъ китаплагъа баш сёзлер язгъанлардан Тимофей Макаровну, Абусупиян Акаевни, Нуъгай Батырмурзаевни, Темирболат Бийболатовну, Жалалутдин Къоркъмасовну атлары айрокъда макътавгъа лайыкълы, олары макъалалары о замангъы ва гъалиги насрулагъа да

пайдалы ва маълуматлы болуп
чыккыган.

Тил илмуланы кандидаты Къ. Къадиргъажиев озюню макъаласында, Дагъыстанда язылгъан бырынгъы текстлерде ёлугъагъан сеплерден бир нечелерин тил илмуну гёзюнден гечирип, анализ этип гёрсете. Ол гелтиреген далиллеге гёре, тав тиллерде ёлугъагъан гъамас, какхи, хоно, гулгун, гъаржа, чархап, тама, майсум, нуцал (Муцал), уцмий (Уцуми), Килъилай (Гигъили) деген терминлер ва атлар — аслустиюрк тиллерден чыкългъан сёзлер.

Китاپны «Материаллар» деген бөлүгүндө де пайдалы маълуматлар бар. Мисал учун А. Шихсайитов ва Х. Омаров мунда ардагъы йылларда өтгериленгн илму-ахтарыны өксепедицияланы натижасында табулгъан янгы материаллардан бир нечелерин гелтиргенилер Оланы арасында — Къарабу дагъгенти тарихине байлаулу бир документни арапчадан тартжумасы тергевню тарта. Гъатсан Оразаев бу бөлүкде XVII асруда къумукъ-тюрки ва азербайжан-тюрки къатыш тиллерде изылгъан кагъызлардан

23 текстни арап-ажам языда
гечюрген. О кагызлар гъали
ден 210—250 йиллар алы
якъда Эндирейден, Яхсайдан,
Кестекден, Къазанышдан, Тар
гудан, Хумторгъалиден, Къа
набурдан, Апдиден, Чеченден,
Гъайдакъдан, Къызлардан,
Жюнгютейден язылып чык
гъан документли өселиклер.
Эсгерме gerek, булай журада
гъы текстлер гъалиге ерли би
ринчилей болуп бу китапде по
чатдан чыгъарыла. Къумукъ
ны бырынгъы язывду тили
уыргенинде бу текстлени бе
уулу агъамияты барлыгъы
айтма суюмен.

«Дагъыстанны XVIII—XIX асруларда яратылгъан языв, осёдликлери» деген янгы каттапда дагъы да тюрюк материаллар бар. Тек ону тираж оьтесиз азлыгына кыйнамай болмайсан. Мундагъы мекъалалар ва материаллар дагъыстанны халкъларыны азиялу маданиятын, оьланы рубайлыгъын, тарихин ахтаргъан ва уйьренеген хыйл адамлагъа пайдалы болажагъ шексиз зат.

Д. КЪИДИРҖИЯЗОВ,
тарих илмуланы кандидаты.

Мен, ата журтум Къоркъмаскыталадан айырылып, Къызылжуртта ашайгытаным аз болмакчы. Гьали мен 76чыкы Ыдылмыны узатмын. Алда йимик савлуку да ёкъ, саялы журтта сыйбек болмакчы, ошол гьы хабарлар да маъна кел узактын етише. Баланын бу кагызын да мен лэмас эдим, тек газетде «Гьёздан тайгачан гьёнгюлден де таяр» деген макъталаны охуган сонг, чыдап болмадым. Айрокъда мени шо макъталадагьы: «Къоркъмаскыталаалылар гьайванчылыкъгьа арт берген десе де ярай», — деген сёзлер бек талчыкьдырды.

Эгер журтлуларын алда совхозда шо тармакъгьа нечик агьамият бере болгьанын унутгьан буса, эсине салайым. Районда туюкул, савлай республикада да хозиястпобуз биринчи ерни алып, Бютюнсоюз журт хозияство выставкада ортакъчылыкъ этген, биринчи даражалы диплом къазангьан.

Шо йылларда фермада иш-
лейген савунчуланы, тугар-
чыланы арасында, Ватаны
оыр савгатчарына ес болуп
дангга, элге айтылгъанлар
да бар едү. Оланы ктайсын
бирисин эсгерейин. Масала,
бютюн Дагъыстанда савунчу-
ланы арасындагы ярышда

алдыңкылыктын аягынан Мусы-
мат Салагыбекова Загымат
Кызын Байракты орден ба-
ран саягатынан аны Гы-
лан тувар форма бар орден ер-
лешкен «Ынтымак» деген
университетте, университетте
туу энегизинин Силанга Силан-
дова гыар гектардан 76 цент-
нер гыабжай кыштары адм.
Бугун буса менки юртулар-
рым, гыабжай чачын, довгуз
тегенек босдор.

Бизин хозяйство ВДНХ-да ортакчылык этген йаллар-
да председателибиз Жамалут-
дин Габиев эди. Ол гьалиги
совхозну янгы директоруну
атасыны агъасы эди. Жама-
лутдин башчылык этеген
вакытлерде бизин гьар-бир
ишибиз мактала эди. Гьали
мени ата юрлударым, янгы
директоргъа улуу инамлыкъ
этип, ону озлер сайлагъан
сонг, ол да озь ягындан
къаст кыдып, бел бигюп иш-
лер деп умут этемен. Юрлударым
да озгъар, шо кыйын
ишинде къол ягълан, къо-
шулуп совхозну алдынкы
хозяйстволаны сыдрасына чы-
гьараргъа инанма сьоемен
Бизин юртуу да, совхозну
да бай, озктем болма ярай
гъан тарихи ёлу бар. Шон
бизге бир де унутма ярамай
Абдурашит УНАРХАНОВ,
загьматны ветераны.

Хасавйуртадагы Дагыстан консерво заводну коллектив шағыарда биринчилерден алып бешйыллыкны ахырындагы йыллына янгы борч алгъан. Бу йыл коллектив 300 минг манатны къадарда къошум гысапда продукция чыгармагъа, загъамалыгъа 200 минг банка тюрлю консервлар йиберген, бешйыллыкны план ноябрь айны 7-не тамамлагъа токъташгъан.

Белгиленген борчлар
загъматны иш чыгарыу
гъуа 2 процентге арты
гъа, продукцияны оы
токтайтган багъасын
минг манатгъа кемити
янгылыкъ яратычуулу
дифлени къолаууу нати
сында 50 минг манат
алмагъа, 60 тонна ягъ
лыкъны, 20 минг килова
гъат электрнк энергияны
номна этмеге гъа алгъа т
гъан.

Магъачкъадалагъы сепаратор ыргъан.

лар чыгарган заводну коллективи гетген йыл оёжуне белгиленген планлары толтурма болмагъан. Планлашдырыу бругу ёкълукдан, бажарывлу специалистлени етишмейгенлигинден, производствода технология алатланы ерлешдириу осал салынганлыгындан завод дымгарлар булан белгиленген 208 минг манатны ктадарында продукция йибермеге болмагъан. Халкъ ёён

M. QAEFOB

«ЛЕНИН ЁЛУ» 3 БЕТ

Гаднава гадивестондагы медицина институтун битирген ва гаяли врач-косметолог болуп ишлей. Оор билим алган яш специалистни Дагыстан-га йибергенлер. Шондан берли 18 йыллагга юукъ заман гетген. Шо йылланы ичинде ол ишине бек лхшы туююн-ген. Галина Снареднова загъмат тегерен Магъналадагы косметика кабинетге гелегенле ни санаву гон сайын арта де-метге драй. Эсгерилген кабинет шо термеклер чыгарып-лап лхшы ва янгы ясандырып-лар булан онгарылгъан.

СУРАТДА: врач Г. СКАРЕД-
НЕВА иш устьянде.

Т. МАГЪАММАТОВ чыгар-
гъан сурат.

◆◆◆

Культура яшаву:

ПАГЪМУЛУ КОМПОЗИТОРНУ ЭСДЕЛИГИНЕ

Гьали-гьалилерде бизни республиканы музыха жакытывы залында кеп талек жы-ылгъан еди. Шо жыйын бел-гиле композитор, дегъыстан профессионал музыханы кюр-чаны салгъан Готфрид Гьа-чювну асдагъиле багъышлан-гъан еди. Жыйында ДАССР-ни

Культура министрлигини, ДАССР-ни композиторларыны союзуу, Дагфилармонияны, Магачкыла шагьардагы музыка училищесини вакиллери ортакчылык этди. ДАССР-ни культура министри Н. А. Абдулгямятова чыгып сөйледи.

— Бугюн бизин Дагъыстан профессионал музыканы кюрдюсюн салгъан композитор Г. Гасановну юбилейине байлау шатлыкъларга жыйылгъанбыз. 1990-нчы йыл республиканы музыка культурасында Гасановну йды деп гысап этилежек.

1990-чы Яыл музыка жамият учун Гасановну Пылым деп белгиленген сонг, ДАССР-ни Композиторларыны союзуна, ДАССР-ни музыка жамиятына ва оьзге тюрлю музыка кзурумларына белгили композиторну 90 Яыллык юбилейин гонг кюйде белгилемеге

гереклиги тѣакъда Н. Абдулгъ
митова айрыча билдирди.

Магъачътала шагъарадагъ музыка училищени дарс бери чюсю, Гъасановну охувчусу Р Мнесерова, ДАССР-ни музыка жамиятыны правлениесини председателини заместители Х. Баширов, Дагфилармониянын чебер ёлбашчысы З. Магъаматов ва башгъалары уллу композиторну гъакъыда кёп кёп исси сёзлер айтдылар.

Тенгешде Гысановну йыл
белгилейтенге байлавлу болу
республика телевидениеси, 1
диосу, газетлери пагъмулу к
позиторну яшаву ва яратыв
лугу гыакъында материал
бережегине инамлыгын би
дирди.

Н.-П. АЛЕСКЕРОВ.
ДАССР-ни инче санилатыны
ат кызангъан
кыуллукчусу.

[illegible]

А. Адиев, Ирганин районла-
рының бириндә белгән пар-
ламентта чыгып сөйләй
туруп, Директив тәһдидә бә-
ләнчәләп, кичинәү үзәк йыл-
лардан сонг бәләнчәл
кәурәкләр алабашына полити-
ка иш төрчәсә уйренелер.
ИИП-ни район конференция-
ләш алау гәрәттен. Конферен-

нияларда сайлавларга газир-
лик герюнню вактисинде
партия программасын яшав-
га чыгарылдуу барышы
аркта салынып ойланын-
ган, Чехияны ва Моравияны
Компартиясыны 3-чи мартада
ачылажаак учредительный
сездине делегатлар сайла-
ган.

[illegible]

МАШИНА (ТАСС). Визар-
дская делегация покинула
Белград 25-го февраля.
Восточная Битва: немецкие вой-
ска несут большие потери.
Визардская делегация покинула
Белград 25-го февраля.
Восточная Битва: немецкие вой-
ска несут большие потери.

таш 13-акимликки беринден от-
каз этмекчи президент Дави-
дов. Ортадагы талап этеге
чектёрылар токтатылган.

Шо маълуматга байлаву
булу, геттин жумаюн СФНО
ну ва ОСН-ни делегациялары
ны арасында сўбашуилер бол-
ган. Нинарагуаны энги сай-
ланган президенти Даими-
Акайону советинги ТАСС-
музбирине баалдирмеи Аляни
ОНО, 25-ичи апрелге белгиле-
ген шаккиларини берип нара-
зылыктын шараларында оят-

Рейтер агентлиги биядрет:
ни йимик, Африяны милли
конгрессини (АНК) башчысы
Нельсон Манделага паспорт бе
рилген (суратда). Шо паспор
булан ол Замбияны тахшага
ры Лусаага бармага ва Аф
рияны милли конгрессини ёл
башчылары булан ёлукмагы
фот.

РЕЙТЕР—ТАСС чыгаргъа
СУРАТ

Дюндүдә кыузан, ктуе
ны оымыр сурмек, жамия
производства кыайратлы
кюйде загьмат тькмек учун
гыар адамгьз инг де башлап
яхшы савлукь тарыкь экен-
лиги белгили. Шо савлы
савлай уылкьбизни савлукь
сакьлап системасыны агь-
миятлы белюклеринден сана-
лагьган юрт ерлерде яшай-
гьдн халкьланы савлугьун
болдурувга гьар гюплюк
тергев тарыкь.

Буссагытлы вакытте бизи районда, умуми кюде гысал этсе, авруйган 250 адамга савлутун беклеш дирмеге имканлыклары булангыт Кызгаенте центральный, Первомайское, Башлагент, Отыениш юртларда участка больницалар, сонг да 15 фельдшер-акушер ва фельдшер пунктлар вагандалакы ихтиярына берилген. Шоларда оыр квалификация, шие ашы сынаву булангыт ва танлаган касбу-суна гыакъ юрекден берилген специалистлер аз тютул. Айырып айтса, врач-отоларинголог Магыматкыди Кызанатов, тиш доктор Магымат

Сайкитов, Перкомойскоедеги участка больницадан врач-терапевт Магьаммат Мусаев, «Скорая помощь» бөлүмүн фельдшер Ольга Рамазанова, Отычишдеги участка больницадан Адай Муслимова ва көп өзгөчөлөр шолайлардан санала.

Райондагы бары да сав-
лук болдурун-профилактика
идаралар, Оьтемишдеги учас-
тка больницадан ва Дружба
юртадагы амбулаториядан
ктайрылары, медицина кадр-
лар булан толу куйде таъ-
мин этилген. Гетген йилны
июль айындан тутуп, район
больницада касбусун яхшы ба-
жарагъан кадрлар ва гъалиги
заманы талапларына жавап
берген ясандырышлар булан
таъмин этилген районара
реанимация бълук ачылгъан.
Йигъыз 1989-нчу йыл савлукъ
сакълав идараларыбызны
таъмин этмек муратда 15
минг маякатга медицина кту-
раллар сатып алынгъан. Оьте-
мишдеги учатка - больница-
гъа ва Янты вильтри юртада-
гы врач амбулаториягъа са-
нитар транспорт бегетилген.
Ошдан ктайры да, район

центры. Янгыкыянгентде 180 аярууга ери булангы район больницыны ва бир сменада 200 адамны кыбул атмеге болагъан поликлиниканы проект-смета ишлери узакъ кыламай тамамланажакъ. Алданокъ этилген тгисаплагъа гёре, шоланы проект ишлери 4 миллион манатгъа кыйматлана.

Шону булан янаша, юрту
загыматчылары савлугу
болдурувга байлау медицина
идараларыбызны чаты
шывуна яда, биз сыймек
де, ишбизин ёруклашдыр
магъа пушавлук этеген
кемчиликлер де ёк туюл.
Мисал учун, биз оырде эсгер
ген проект-смета документле
ри гъазирлеип турагъан
центральный район болмы
цаны къурулуш ишлерин
1991-нчи йыл башлама гъз
алгъа тутулгъан. Тек не
хайыр, шону къурмакъ учун
топуракъ участка ёрсетивде
«Къаягент» совхозну адми
нистрациясыны ягъындан ту
вулунагъан четимликлеми ва
хаакъ депутатларыны район
Советинин исполкомуну къу
луучуларыны гъайсызлы

гыны натижасында шолай
агъамиятлы масъаланы чеч-
линиве йырылмагъа тура

Мунда эгер хозяйстволаны
элбашчыларыны ийгиликтен
тергөөлө ынашыв болдурулас
яшавга чыггармагга кыйын
тыюл бир нече маастала-
ланы сыктанган да айт-
мактын тийишли гермен.
Районну предприятиеэери сан-
лукь саклан-профилактика-
идараланы тарыктын бол-
гын ясандырылар булан
тазмин атемк учун харжа-
ны едирикли кыздарда гер-
сетмей. Больницалагга бак-
дырылагын продукталаны
сан яны, жураларыны тюр-
лю-тюрлююлюк этилеген та-
даллагга жаап бермей, яш-
лар учун хас ашлар еттишмей.

Райондагы бир совхозда сума ипчилени, кзулукчуланы савдугун беклешдирмек учун профилактикий болдурузмагъал, чархы авур кытылганы энгил ишлеге гёчюрювню гъайы этилмей. Школагъа юрюмеге чагы этишмеген яшлар тарбиялангъан ндараланы кзурувну чаралары гёрюлмей. Сонг за.

район больницы ва ерлер
деги савлук саклап идара-
ланы арасында телефон бай-
лануук бектугу ишде
хыйлы-хыйлы онгайсылык-
ланы тувдура.

Савлук сактыя идарала-
ны чалышынуу асувалу-
губ артырмакта, медици-
на кылулукчулар, савлу-
губ бекешдиреген адамлар
учун тийишли онгайлыкла-
ны бодурмакта гереклиги на-
шалакта ошагьянларына бай-
лавлу лактыр этилсе, хозья-
стволаны, райисполкомну,
КПС-ни райкомну айбаш-
чылары билин кыйын-тын
чыбызны ангайгяндай ге-
рюнелер. Амма нш ерине етсе,
бир ягтакта тыйып, пысып
кыалалар. Гяли, янгыртып
кыурунуу девюрюнде, со-
циальный яктан осыюну
тамурунда камилешдирмек
талап этилегенликни гын-
сапта алып, бш сгалерден
мекенин чаралакта гечмеге
заман болган. Шо бизин
барыбызга да тне.

А. ДАДАШЕВ.
Ньяаггнт районну савлукъ
сакълав бирлешивюню баш
врачы.

ТЮРИО
и Барис

Бир гезик матъа Буйнак-
скидеги аякъ гийимлер эте-
ген фабрикде ая тилин гъа-
къындагы лакъырты къо-
шуа тхшдъ, Мунда бир
нече миллетлени вакиллери
милей. Буса да фабрикде
загымат тегегиленени анадан
пайы къумукълар. Шо гюн
цехлерде сьз газетлеге, жур-

налагъа язнымъга байла-
лу юркле эди. Мен шонда:
«Адамы ишлай ишангъа кю-
шагъан ана тил», «Миллетни
оьктемдиги ана тил», — де-
ген сёзлени эшитгенде олагъа:

— Сизин ойларыгыз тиз.
Ким озынго ана тилинде
ада газетни окуп? — деп
айтмай, сорамай болмазды.
Вираз заманлык шыпчыты
ден сонг бир нече адам: «Ле-
нин бул» газетни, «Адабият
Дагыстан» деген журналы
окуяман, — деп жанап бер-
ди. Вирадгысы:

— По журналы Роман
Давитович де охуй, — деди
лағы да сёалер кёшмағы

гәҗирюлюп чыгарган «Коммунизмни шавласы» деген газетни 200 адам да алмай. Неге? Озакьда шо сузлгъа жавалар кеп. Шоланы анализ атткенде буса, олагъа анал тилинде чыгарылгъан газетлеге язалмай кълалмагъа йишук себеплени тапмайсан. Кимге суал берсенг до:

— Бизин оъзюбюзю гъай-
сызлыгыбыз, — деп жаван-
лар кайтаар ала.

Миллетин гыюметин, ону
культурасыны тамураарын,
мердешлерин ыгыш ана тил
сактаама болаганын унут-
ма ыраймы? Тююк тереңге
ирсиг, шагьарда ышайгъан
лар окзелин ана тилине
акичин тилине ымыч кы-
райгъан болуп бара. Инг
башлап шогъар къумукъ агъ-
люде туугъан ышларыбызга
тарбия береген биз ата-ана-
лар аймылыбыз. Ахтарып
кырагъанда, шагьарда ышай-
гъан кёбюсю къумукъ агълю-
мени къумукъ адабият бузан
аралыгын екъ.

лагъа ишлеме чакъыра. Мен
шонда охуану кыужукъ яш-
ламы арасында дёртюнчю
классдан башладым. Тюзю,
биринчи йыл магъа кыумукъ
тиляны билемейгеним саялы
яшлар булан гыаллашма кы-
зын өдн. Анам мени кыйтар
шагъарда охутма сыйсе де,
атабыз кыймады. Ол магъа
гъар гезик:

— Къумукъ тил бай ва билмеге тынч тил. Ону билсенг, бизия уълкебизия хыйлы миллетлерини тилин англамагъта, олар булан къатнашмагъта болсан, — деп ууь бере ади. Шолай болуп да чыкъды. Къумукъ тил татар, къазах, узбек, азербайжан ва озьге кеп тиллеге овуукъ тил. Совг да ону алфавитинде рус алфавитден беш алты туююк гъарпын баштагыгъы ёкъ, къумукъ сарындар, къумукъ кюллер, адам ююп тынглар йимик гъисени гуьдура. Шо саялы да къумукъ тилин сююп къалдым. Школада мени къумукъ тилдеги дарелардан эркин ате

билмесе шо юртлу оьзюню
яшдагы ювуклары Шараа
Алевани, Зиянутдин Аселде-
ровну да кемеги тийген. Ша-
хярда буса Агьмат Зака-
рьяев, Генже Генжеев Ямик
кьумукь узанлар бутан
кьурдаш болуш, ювукь кьар-
дашлар Ямик яшайганы
кеп йиллар бола. Ону агьа-
сюню биринчи той чаатлыгы-
на гелгенлени авадан пайы
кьумукьлар болганы да
Романы кьувандыргъан.

— Сизин уйде кѳумукъ
илли дагы да ким биле?
— дегенде:

— Кызым Наташа ан-
ны, деп уагың ол да
ырыны. — Телевизордан
думуу, пьесалар салына-
танда мен бизни уйдегиле-
таржумачы болам. Бир
есени да кыймай кырай-
ыз. Бираз алдың телевизор-
ну шаир Магыммат Атабаев-
машхара Ырларына гөре
гарыгынан музыкалы бери-
шин кыйтып-кыйтып бер-
де, тыңлар адим.

ЮХЛАП КЪАЛГЪАН

Говард Матъе, австра-
лия парламенти депутат-
ты, пачалык бюджетни
сбакындагы масалалар
чечегенде жуплап кыт-
гым за креслосундан ы-
гылып тегтен. Жыйыны
председатели айткан кы-
да, парламентти чечкери
нишине шо кыйдада кю-
чюн кыуватын аймай бер-
легенлиги бирдагы ке-
рен ачык эте. Ондан сой-
л депутатланы дагы
кюн эртен болгунча ал-
дылагы перерыв билдир-
ет.

**ЭРГИШИЛЕРДЕН
АРТАД АБАЛМАЙ**

Эргншилер озылени го-
он-куватын самолётну
инден тербетип де, авто
обилин авдарып де, ке-
орегин уыстоно 300 кн-
гьрамдан до кылай
урлугту будингы таш-
са салып до бизин ажа-
лгыга кыламыр. Гьалн
са халкыны тамашыга
авдармагга кыатынни-
лени гезгин етишгенге
ай Парнжде лйайгган
ри Маккарловя трос-
туну булга табын.

1
2
3
4